

Zapomenuté pověsti uherskohradištské

Sborník pověstí k výstavě žáků Výtvarného oboru

ZUŠ Uherské Hradiště

„Ilustrace k pověstem města Uherského Hradiště“

Hradištské podzemí

Před mnoha lety byly na Hlavním náměstí objeveny tajné chodby, které začínaly u lékárny Zlatá koruna a táhly se přes celé náměstí až k jezuitské koleji. Jedna z pověstí vypráví o chodbách plných skrýší, ve kterých měl být ukrytý poklad. Bylo mnoho odvážlivců, kteří se nebáli zkusit štěstí a s lucernami se vydávali do temných chodeb. Čím hlouběji však šli, tím těžší byl vzduch. Lucerny zhasínaly a mnozí byli rádi, když se v pořádku a stejnou cestou vrátili zpátky. Poklad se nikdy nikomu nepodařilo nalézt a netrvalo dlouho a chodby byly zaseděny.

Kaple sv. Šebestiána

V Uherském Hradišti již po několikáté zuřil mor. Pro nemocné byl na cestě k Mařaticím zřízen lazaret, ale proti moru nebylo pomoci. Desítky nemocných denně umíraly. Pohřbívat je běžným způsobem na hřbitově už nebylo možné, a tak byly pod mařatickým kopcem vykopány hluboké jámy, kam mrtvé házeli a polévali vápnem. Těmto místům se každý vyhýbal. Však jednou se i zde něco pohnulo. Pomalu se z morové jámy vynořovala postava muže. Snažil se co nejrychleji z tohoto hrůzného místa dostat. Nakonec se přece jen dostal až k lidskému obydlí – chaloupce na okraji Mařatic.

Hospodáře a jeho ženu ze spánku vytrhlo až naléhavé klepání na dveře. Hospodář šel otevřít a zanedlouho do světnice přímo přinesl na smrt bleďého důstojníka, celého pomazaného vápnem. Sklenka vína a trocha jídla ho posílila natolik, že byl schopen vyprávět. Byl mezi těmi, kteří střežili kunovskou bránu. Dostal horečky, a tak ho zanesli do lazaretu. Mysleli, že onemocněl morem. Poté ho i s mrtvými naložili na vozík a hodili do šachty. Snad až hrůza, když zjistil, kde je, mu dodala sílu vyskřábat se ven. Díky péči hospodářů se důstojník brzy uzdravil a na místě, kde tenkrát onemocněl, dal postavit kapličku, zasvěcenou sv. Šebestiánovi – ochránci proti moru.

Černý jezdec

Jednoho večera se braný již chystal zavřít městskou bránu, když najednou zaslechl od náměstí cval koně a branou proletěl jezdec na černém koni. Dlouhý černý plášť za cizincem jen plápolal. Div, že braného neporazil. Jezdec se pustil cvalem přes lučku, ale brzy se zarazil. Cesta se mu v šeru pomalu ztrácela. Naštěstí zahlédl staršího muže, který šel směrem k Mařaticím. Zeptal se ho na cestu k Jarošovu. Neznámý muž mu radil, aby jel úbočím kopců, protože po nedávném dešti ještě voda v lukách neopadla. Jezdec však jeho rady nedbal. Jel svou cestou dál. Najednou však jeho kůň zpomalil a nakonec se zastavil úplně. Pod kopyty necítil pevnou půdu. Marně jezdec koně pobízel, marně cukal uzdou. Kůň se do rozhrdělé půdy bořil víc a víc. Pozdním večerem se neslo jen úzkostné volání o pomoc. Kolem bylo však pusto, prázdno. Nikdo jej neslyšel. Jezdec i kůň se pozvolna propadali, až navěky zmizeli v bažině. Od té doby bylo prý v lukách mezi Uherským Hradištěm a Mařaticemi vidět ducha utonulého jezdce, jak se prohání na svém koni a každých sto let ode dne, kdy tady zahynul, bylo slyšet volání o pomoc.

Stará radnice

Stará uherskohradištská radnice bývala vždy ponurým zákoutím města. Vyprávělo se, že ve věži bylo vězení a že zde straší duše těch,

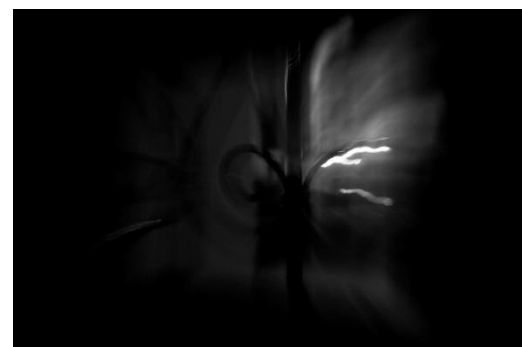
kterí se nedovolali spravedlnosti. Uherské Hradiště mělo v minulosti také právo hrdelní – mohlo odsouzence trestat smrtí. Pověst vypráví, že inkvizice a popravy se konaly právě zde, pod štíhlou radniční věží. V 16. století zde popravili místního pytláka, který byl však nevinný. Od té doby každý den o půlnoci vyjíždí z radnice bílý vůz, tažený párem bílých koní. Uvnitř vozu leží mrtvý člověk. Vůz vždy objede Mariánské náměstí a Prostřední ulicí se vrací zpátky k radnici, kde mizí za radničními vraty.

Dva bochníky

Po třicetileté válce vypukl v také Uherském Hradišti hlad a mor, zemřela spousta lidí. Mnoho statků bylo zničeno a pole rozdupaly stovky koní nepřátelských vojsk. Bída zachvátila celý kraj. Pro nejchudší pekli františkáni v hradištském klášteře chléb. Ubožáci v hadrech trpělivě čekali, až budou obdařeni bochníkem. Vypráví se o jednom majetném bílovickém sedláckovi, že byl velký skřblík. Když se dozvěděl, že se v klášteře rozdává chléb, neváhal toho využít. Postavil se do zástupu chudáků a čekal, až na něj přijde řada. Poděkoval s falešným „Pán Bůh zaplat“ a odcházel. Protože byl vychytralý, schoval první bochník, čepici stáhl do čela a s drzostí šel pro druhý. Cestou domů se mu však bochníky zdály těžší a těžší. Podíval se na chleby, ale místo bochníků držel dva velké kameny. Zanedával a odhodil je vedle cesty. Náhle uslyšel z dědiny zvonění na poplach. Domů doběhl však pozdě. Plameny mu vzaly všechno, co měl. A ty dva kameny? Ty leží u Včelár dodnes, někde hluboko v polích.

Podivný kočár

O františkánském kostele v Uherském Hradišti se vypráví, že se pod ním nacházejí tři chodby. Jedna prý vede na Velehrad, druhá na Buchlov a třetí na Rochus. Dříve se lidé báli v nočních hodinách chodit přes město a klášteru se vyhýbali, protože tam strašovalo. Jednou šel tudý pocestný, který o tom nevěděl. Právě odbila hodina duchů - z ničeho nic se otevřela těžká klášterní vrata a z nich vyjel kočár, tažený párem bílých koní. Do kočáru nebylo dobře vidět, takže nešlo rozeznat, zda v něm někdo sedí, ale místo na kozlíku bylo prázdné. Podivné spřežení cválalo na Mariánské náměstí, třikrát objelo morový sloup, a pak se vrátilo zpět do kláštera, kde se za ním zase tiše zavřela vrata. Následujícího dne ráno našli lidé pocestného ležet v bezvědomí na ulici. Když přišel k sobě, vypravoval jim tuto podivnou příhodu.

Poděkování patří všem, kteří napomohli realizaci projektu, především panu místostarostovi Mgr. Evženu Uřivovi, pracovnícím Slovákčeho muzea PhDr. Blance Rašticové a Mgr. Ivetě Mátlové, pracovnícím Oddělení architektury města Uherské Hradiště Ing. arch. Radce Borunské a Libuši Hradilové a řediteli Státního okresního archivu Uherské Hradiště Mgr. Lukáši Čoupkovi, Ph.D.

Projekt proběhl pod vedením pedagoga Základní umělecké školy Uherské Hradiště Marka Malůška.

Zúčastnili se jej žáci Hana Adamcová, Michal Blecha, Anna Böhmová, Lucie Doležálková, Daniel Drobík, Viktor Dvořák, Iva Gejšová, Zuzana Hejdová, Jan Hoferek, Klára Hrabcová, Vojta Kočica, Adam Martiška, Monika Mléčková, Anna Neoralová, Kateřina Poláchová, Adam Sekanina, Barbora Valentová, Kateřina Zábajniková a Vojtěch Zálesák.

Františkánský klášter - Státní okresní archiv Uherské Hradiště. 27.-28. června 2012

Úprava textů pověstí a grafická úprava sborníku Hana Adamcová.

Zdroje: články ve Zpravodajích města Uherské Hradiště, články v tisku, audio CD Pověsti Uherského Hradiště a okolí (Mercedes Zimová, Fonoklub, 2003), Vlastivědné vyprávění z Uherskohradištska (Josef Hrubáček, Okresní pedagogické středisko v Uherském Hradišti, 1982), Ztracené pověsti (Knihovna Bedřicha Beneše Buchlova Uherské Hradiště, 2002), a další zdroje.